

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Початкова
освіта: ігрові технології та інтеграція змісту»

Розробник(и): ФОП Лапіна Людмила Вікторівна ЄДРПОУ 1862844944

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Л.В. Лапіна

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Навчання в початковій школі має бути цікавим та природовідповідним, що вимагає від вчителя володіння методами «навчання через гру» та тематичної інтеграції предметів.

Цільова група: Вчителі початкових класів, вихователі ГПД.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Удосконалення методичної майстерності вчителів початкової ланки відповідно до вимог НУШ.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування технік гейміфікації навчального процесу
- Методика розвитку критичного мислення у молодших школярів
- Впровадження формувального оцінювання
- Організація проєктної діяльності

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- педагогічна майстерність
- методична компетентність
- креативність
- психологічна гнучкість

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Вчителі зможуть

створювати яскравий освітній процес, де кожна дитина відчуватиме себе успішною та мотивованою до пізнання світу.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Методичні основи формування соціальної компетентності учнів загальноосвітньої школи	1	1-29	2-30
2	Психологічні та коучингові технології у навчанні та взаємодії з дітьми різного віку	1	1-29	2-30
3	Пісочна анімація та пласотерапія у початковій школі.	1	1-29	2-30
4	Практичні поради та дієві інструменти для роботи вчителя початкової школи. НУШ.	1	1-29	2-30
5	Дитяча та підліткова агресія в освітньому середовищі. Методи взаємодії.	1	1-29	2-30
6	ТРВЗ - засіб розвитку нестандартного мислення молодших школярів	1	1-29	2-30
7	Як співпрацювати в критично-конфліктних умовах. Безконфліктне спілкування учитель-учень.	1	1-29	2-30
8	Впровадження ІКТ у початковій школі. Практика.	1	1-29	2-30
9	Адвент-календар як інноваційна ігрова форма навчання та виховання.	1	1-29	2-30
10	Феномен кліпового мислення сучасного учня в НУШ	1	1-29	2-30
11	Методика проведення веб-квестів на уроці	1	1-29	2-30
12	Розвиток креативності учнів. Арт-педагогіка.	1	1-29	2-30
13	Сучасна початкова школа НУШ. Підготовка до середньої школи. ToonyTool, Wordwall	1	1-29	2-30
14	Казкотерапія та інші види допомоги та розвитку учнів під час воєнного стану.	1	1-29	2-30
15	Google Calendar як інструмент планування та ефективної організації роботи вчителя	1	1-29	2-30
16	Методи ефективного запам'ятовування. Процеси пам'яті та методи.	1	1-29	2-30
17	Організація якісного освітнього процесу за допомогою додатків Google	1	1-29	2-30
18	Створення інтерактивного плану-конспекту уроку на базі презентацій	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
19	На одній хвилині з дітьми покоління Альфа: кейси для сучасного вчителя НУШ	1	1-29	2-30
20	Тестування в дистанційному форматі: якісний зворотний зв'язок	1	1-29	2-30
21	Цифрові ресурси VistaCreate та Mozaweb в діяльності вчителя НУШ	1	1-29	2-30
22	Лайфхаки з дистанційного навчання. Досвід вчителя початкових класів.	1	1-29	2-30
23	Організація дистанційного навчання в початковій школі.	1	1-29	2-30
24	Розвиток професійно-педагогічної компетентності вчителя початкових класів.	1	1-29	2-30
25	Особливості інтегрованого уроку в початковій школі на прикладі уроку з Я досліджую світ 'Ми-дослідники -чарівники'	1	1-29	2-30
26	Формування читацької компетентності початкової школи. Зацікавлюючи творчі завдання.	1	1-29	2-30
27	Розвиток підприємницької компетентності учнів молодшої, середньої та старшої школи	1	1-29	2-30
28	Проведення захоплюючих інтегрованих уроків в початковій школі .	1	1-29	2-30
29	Розпалюємо любов до навчання: лайфхаки для цікавого уроку.	1	1-29	2-30
30	Впровадження STEM підходів на уроках мови та читання у роботі з учнями початкових класів.	1	1-29	2-30
31	Предметні тижні в початковій школі. Проектна діяльність на уроках та позаурочний час.	1	1-29	2-30
32	Освітні проекти під час і після війни: майбутнє в руках українських дітей та молоді	1	1-29	2-30
33	Впровадження STEM підходів на уроках Основи здоров'я	1	1-29	2-30
34	Інноваційні уроки в початковій школі. Розвиток креативності та творчих навичок учнів.	1	1-29	2-30
35	Сучасні підходи до виховання фізичних якостей в учнів на уроках фізичної культури	1	1-29	2-30
36	Доматематична підготовка дошкільників	1	1-29	2-30
37	Термічна та хімічна травма серед дітей: особливості діагностики і надання першої медичної допомоги	1	1-29	2-30
38	Сексуальна освіта в умовах інформатизації суспільства	1	1-29	2-30
39	Практичні рекомендації для успішного впровадження інклюзивного навчання у НУШ.	1	1-29	2-30
40	Цікаві прийоми та методи проведення уроків у початкових класах НУШ.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
41	Розвиток професійної та особистісної взаємодії зі школярами початкової школи. Методи доступного та професійного викладання матеріалу.	1	1-29	2-30
42	Шляхи формування кваліфікованого читача-учня початкової школи в умовах ГПД	1	1-29	2-30
43	ГПД. Зацікавлення книжкою. Об'єднання зусиль школи, родини та суспільства.	1	1-29	2-30
44	Формування вміння знайомити дитину із книжками, використовуючи розмаїття функціональних типів видань. ГПД	1	1-29	2-30
45	Створення ситуації успіху для дітей з ООП у інклюзивному класі.	1	1-29	2-30
46	Робота з індивідуальними віковими особливостями учнів початкових класів. Професійна діяльність педагога	1	1-29	2-30
47	Психолого-педагогічне консультування батьків молодших школярів: причини відставання у навчанні та методи підтримки	1	1-29	2-30
48	Кластери безпеки молодшого школяра	1	1-29	2-30
49	Від стресу до захисту: Основи безпеки для молодших учнів	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Методичні основи формування соціальної компетентності учнів загальноосвітньої школи

Ключові питання теми: Соціальну компетентність варто розглядати як результат засвоєння і активного відтворення особистістю соціально-культурного досвіду, що передбачає його застосування при вирішенні проблем, здатність брати на себе відповідальність, проявляти ініціативу, активність у команді, попереджувати і вирішувати конфлікти, бути толерантним у складних ситуаціях.

Тема 2. Психологічні та коучингові технології у навчанні та взаємодії з дітьми різного віку

Ключові питання теми: Коучинг – це творче партнерство, що дає змогу реалізувати особистісний і професійний потенціал людини. Коучинг у контексті діяльності вчителя – технологія, яка вимагає таких відносин з учнями, коли завданням педагога стає організація процесу самостійного пошуку учнями оптимальних рішень та відповідей на питання, що їх цікавлять. Крім того, розуміння психологічних та вікових особливостей навчання і розвитку дозволить швидше оптимізувати освітній простір, враховуючи сучасні технології, збагатить навчальний процес та підвищить його ефективність.

Тема 3. Пісочна анімація та пласотерапія у початковій школі.

Ключові питання теми: Проведення розвивальних та корекційних занять з використанням пісочної анімації дає змогу розв'язати низку освітніх завдань, а саме: - гармонізувати психоемоційний стан; - послабити недоліки в особистісній і поведінковій сферах; - розвивати пізнавальні психічні процеси; - формувати навички спілкування та колективної творчості.

Тема 4. Практичні поради та дієві інструменти для роботи вчителя

початкової школи. НУШ.

Ключові питання теми: Нова українська школа вимагає від сучасного вчителя перебудови власної свідомості та активного рішучого сприйняття змін у сфері освіти. Завдання на сучасному етапі сьогодення-показати усі позитивні та яскраві акценти ідеї Нуш.

Тема 5. Дитяча та підліткова агресія в освітньому середовищі. Методи взаємодії.

Ключові питання теми: Програма націлена на сучасні напрямки роботи з темою: - 'Страхи' - 'Вплив страху на розвиток особистості'

Тема 6. ТРВЗ - засіб розвитку нестандартного мислення молодших школярів

Ключові питання теми: Технологія ТРВЗ є найбільш прийнятна для розвитку творчих здібностей. Проблема формування творчого потенціалу дитини є складною, багатоаспектною і разом з тим дуже важливою для сучасної психолого-педагогічної науки та практики освітньої галузі. Розумне поєднання, врахування різних аспектів цієї спільної проблеми дозволить досягти успіху в розвитку дитячої творчості, розвитку особистості в цілому. Технологія творчості і ТРВЗ активно сприяє розвитку творчої уяви фантазії, розвитку системного та діалектичного мовлення. Творчі завдання на основі ТРВЗ сприяють оволодінню учнями методами пошуку нового та генерації оригінальних ідей; зниження психологічної інерції

Тема 7. Як співпрацювати в критично-конфліктних умовах. Безконфліктне спілкування учитель-учень.

Ключові питання теми: Враховуючи сучасний етап соціокультурного розвитку України, необхідно констатувати зміну уявлень про шляхи вирішення конфліктів. Надзвичайно гостро проблема мирного врегулювання конфліктів виділяється в аспекті реформування системи освіти. Від того, в якій атмосфері перебувають діти, залежить їхній настрій, їхнє здоров'я, їхнє бажання вчитися і, просто приходити до закладу. Безпечна, доброзичлива атмосфера, заснована на довірі і повазі є найліпшою основою, щоб дитина добре навчалася та почувалася у закладі освіти. Від того, якою буде атмосфера в закладі залежить багато у чому від дорослих: педагогів, батьків. Як вміло та корисно вони вміють застосувати набуті знання про безконфліктне спілкування у повсякденній діяльності. Програма націлена на розвиток співпраці у закладах освіти з усіма учасниками освітнього процесу.

Тема 8. Впровадження ІКТ у початковій школі. Практика.

Ключові питання теми: У зв'язку з активним розвитком інформаційних технологій та їх впровадженням у різні сфери життя все більшої актуальності набуває формування інформаційної культури сучасних школярів. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є одним із факторів, що визначає розвиток світової спільноти та основного пріоритету інформатизації освіти ХХІ століття. Одним із базових умінь, викликаних потребами такого суспільства, є володіння знаннями та вміннями ефективно використовувати у своїй професійній діяльності сучасні інновації, що мають за мету оптимізувати якість системи освіти. Однією з таких інновацій є - ІКТ, які зорієнтовані на особистість, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни.

Тема 9. Адвент-календар як інноваційна ігрова форма навчання та виховання.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу в отриманні практичних знань та умінь, чітких зрозумілих алгоритмів роботи, що

дають змогу виховувати дітей не відходячи від освітнього процесу. Разом з тим необхідно враховувати що тематичні акції краще будувати на дитячій ініціативі, ідеях. Шкільне виховання не «каральне», а завдання школи - створювати психологічно комфортну атмосферу. Саме в створенні такого середовища допоможе адвент-календар.

Тема 10. Феномен кліпового мислення сучасного учня в НУШ

Ключові питання теми: Феномен кліпового мислення сучасних школярів набуває з кожним роком все більшого поширення. Неуважність, поверхове та фрагментарне сприймання інформації, синдром дефіциту уваги та концентрації, погіршення навичок до аналізу та логічного мислення під час вивчення навчального матеріалу - звичний спектр проблем сучасних учнів, з якими зіштовхується сьогодні кожен учитель. Але, натомість, такий тип мислення дозволяє дитині засвоювати великі об'єми інформації в режимі багатозадачності, щоправда, без глибокого аналізу і розуміння змісту інформації. Дана тема розкриє основні причини зміни психофізіологічного портрету школяра, алгоритму сприймання унаслідок тотальної інформатизації суспільства та трансформування підходів до навчально-виховного процесу сучасної школи відповідно до цих змін.

Тема 11. Методика проведення веб-квестів на уроці

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення веб-квесту та сервісами Google

Тема 12. Розвиток креативності учнів. Арт-педагогіка.

Ключові питання теми: Креативність — це можливість створювати нове з нічого; побачити можливість і зуміти її розвинути. Неможливо просто прочитати книгу чи прослухати лекцію, щоб стати креативним. Формування навички потребує відповідного тренування. Люди, яких ми найбільше асоціюємо з найкреативнішими, як правило, художники, скульптори, музиканти, а іноді і спортсмени. Але ці люди працювали над своїм ремеслом, щоб стати майстрами, яких ми знаємо сьогодні. Вони не народилися з цими навичками, їм довелося практикуватися багато по пару годин на день, щодня, протягом десятиліть. У прагненні до розвитку навичок не вдається уникнути практики, і ці навички включають ті, які ми пов'язуємо з творчістю.

Тема 13. Сучасна початкова школа НУШ. Підготовка до середньої школи. ToonyTool, Wordwall

Ключові питання теми: Сучасні вимоги до роботи в Нуш мають на озброєнні різноманітні онлайн - ресурси, які мають практично та дієво бути інструментами не тільки в руках учителя, але й в руках учнів. Спільна діяльність з такими ресурсами дає цікавий та корисний результат співпраці що у подальшому буде невід'ємною частиною діяльності в 5 класі.

Тема 14. Казкотерапія та інші види допомоги та розвитку учнів під час воєнного стану.

Ключові питання теми: Сучасні види та техніки психологічної допомоги дітям та дорослим: арттерапія, ізотерапія, лялькотерапія, мандалотерапія, казкотерапія

Тема 15. Google Calendar як інструмент планування та ефективної організації роботи вчителя

Ключові питання теми: В умовах активного впровадження дистанційної та змішаної форм навчання істотно зростає актуальність онлайн-платформ і сервісів, які сприяють взаємодії вчителя з учнями. Розклад уроків, нарад, консультацій, контроль за навантаженням та кількістю завдань для учнів — такі можливості відкриває Google

Calendar. У ньому можна запланувати відеозустрічі з будь-якого ресурсу, дати навчальний матеріал з предметів на певний день або період, додати посилання на інші сервіси, синхронізувати завдання з Google Classroom.

Тема 16. Методи ефективного запам'ятовування. Процеси пам'яті та методи.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 17. Організація якісного освітнього процесу за допомогою додатків Google

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 18. Створення інтерактивного плану-конспекту уроку на базі презентацій

Ключові питання теми: Розглянемо практичні кроки зі створення плану-конспекту уроку на базі презентацій Power Point та Google.

Тема 19. На одній хвилі з дітьми покоління Альфа: кейси для сучасного вчителя НУШ

Ключові питання теми: Сучасні діти Ефективна співпраця практичні поради з власного досвіду: кольорові тижні, книжечки легкого читання, співпраця усіх учасників освітнього процесу

Тема 20. Тестування в дистанційному форматі: якісний зворотний зв'язок

Ключові питання теми: - Тестування в дистанційному форматі - Найцікавіші сервіси Classtime, НаУрок, Google Form - Вигляд тестів з боку вчителя і учня: як знайти компроміс

Тема 21. Цифрові ресурси VistaCreate та Mozaweb в діяльності вчителя НУШ

Ключові питання теми: НУШ в умовах дистанційного навчання через карантин, війну вимагає від сучасного вчителя опанування цифровими ресурсами для якісного уроку. VistaCreate та Mozaweb мають великий арсенал можливостей для проведення всіх уроків як у дистанційному, так і в очному форматі. Вчителі дізнаються про порядок реєстрації на сайті, види цифрових продуктів, їх особливості. Педагоги на тренінгу крім теоретичних відомостей зможуть побачити і спробувати створити власні цифрові продукти.

Тема 22. Лайфхаки з дистанційного навчання. Досвід вчителя початкових класів.

Ключові питання теми: Учні молодшої школи — особлива категорія дітей, яка сприймає навчання через гру. Тож вчителю потрібно продумати сценарій уроку не лише з ігровими елементами, а й з обов'язковою комунікацією та співпрацею учнів одне з одним. Урок мине намарно, якщо діти просто слухатимуть вчителя. Потрібно комбінувати невеликі теоретичні блоки з цікавими завданнями. Під час тренінгу я хочу розповісти про платформи, форми та методи роботи під час дистанційного формату навчання у початковій школі.

Тема 23. Організація дистанційного навчання в початковій школі.

Ключові питання теми: Учні молодшої школи — особлива категорія дітей, яка сприймає навчання через гру. Тож вчителю потрібно продумати сценарій уроку не лише з ігровими елементами, а й з обов'язковою комунікацією та співпрацею учнів одне з одним. Урок мине намарно, якщо діти просто слухатимуть вчителя. Потрібно комбінувати невеликі теоретичні блоки з цікавими завданнями. Під час тренінгу я хочу розповісти про платформи, форми та методи роботи під час дистанційного формату навчання у початковій школі.

Тема 24. Розвиток професійно-педагогічної компетентності вчителя початкових класів.

Ключові питання теми: Учні молодшої школи — особлива категорія дітей, яка сприймає навчання через гру. Тож вчителю потрібно продумати сценарій уроку не лише з ігровими елементами, а й з обов'язковою комунікацією та співпрацею учнів одне з одним. Урок мине намарно, якщо діти просто слухатимуть вчителя. Потрібно комбінувати невеликі теоретичні блоки з цікавими завданнями. Під час тренінгу я хочу розповісти про платформи, форми та методи роботи під час дистанційного формату навчання у початковій школі.

Тема 25. Особливості інтегрованого уроку в початковій школі на прикладі уроку з Я досліджую світ 'Ми-дослідники -чарівники'

Ключові питання теми: Інтегровані уроки- лзнака НУШ. Як цікаво і корисно провести інтегрований урок? План уроку, підготовка, організація, лайфхаки проведення. Про ці моменти вчителі дізнаються під час тренінгу.

Тема 26. Формування читацької компетентності початкової школи. Зацікавлюючі творчі завдання.

Ключові питання теми: Практичні поради для роботи з молодшими школярами під час читання, як вимагає сучасна школа.

Тема 27. Розвиток підприємницької компетентності учнів молодшої, середньої та старшої школи

Ключові питання теми: Підприємницька компетентність, шкільне підприємництво, соціальне підприємництво, сімейне підприємництво, креативне підприємництво, SWOT-аналіз, ромб сталості,

Тема 28. Проведення захоплюючих інтегрованих уроків в початковій школі .

Ключові питання теми: Інтегровані уроки- лзнака НУШ. Як цікаво і корисно провести інтегрований урок? План уроку, підготовка, організація, лайфхаки проведення. Про ці моменти вчителі дізнаються під час тренінгу.

Тема 29. Розпалюємо любов до навчання: лайфхаки для цікавого уроку.

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 30. Впровадження STEM підходів на уроках мови та читання у роботі з учнями початкових класів.

Ключові питання теми: Сучасна школа потребує нового підходу. За допомогою використання STEM та STEAM проєктів навчання стає цікавим, захоплюючим, дієвим, практичним.

Тема 31. Предметні тижні в початковій школі. Проєктна діяльність на уроках та позаурочний час.

Ключові питання теми: Сьогодні перед школою гостро стоїть питання якісної підготовки конкурентноспроможного підростаючого покоління в сучасному високотехнологічному суспільстві з урахуванням його нестримної глобалізації. Тенденції розвитку суспільства ставлять нові виклики та вимоги перед вчителем. Одним із завдань стало виховання особистості, здатної до самоосвіти і саморозвитку, яка вміє самостійно працювати з різними джерелами інформації, обробляти та систематизувати її, застосовувати отримані знання для вирішення тих чи інших завдань, дослідження проблем, створення сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання.

Тема 32. Освітні проєкти під час і після війни: майбутнє в руках українських дітей та молоді

Ключові питання теми: Освіта в умовах війни в Україні потребує залучення здобувачів до різного роду проєктної діяльності, що дозволить забезпечити мотивацію, згуртування колективу, набуття компетентностей, навичок майбутнього; дозволить відчувати себе частинкою спільноти українців, де б кожен із учнів та учениць наразі не перебували.

Тема 33. Впровадження STEM підходів на уроках Основи здоров'я

Ключові питання теми: Сучасний світ переповнений різноманітною інформацією, науковими фактами. Інформація йде безперервним потоком з різних джерел. Принципи STEM освіти дають можливість застосовувати наукові факти та знання в комбінації з критичним мисленням, що є важливим фактором для становлення підростаючого покоління.

Тема 34. Інноваційні уроки в початковій школі. Розвиток креативності та творчих навичок учнів.

Ключові питання теми: 1. Предметні дні 2. Предметна математика 3. Кольорові тижні 4. Бінарні уроки 5. Уроки під голубим небом 6. Інтегровані дні 7. Співпраця першокласників із п'ятикласниками 8. Затишні посиденьки 9. 100 днів у школі 10. Рефлексія впродовж дня

Тема 35. Сучасні підходи до виховання фізичних якостей в учнів на уроках фізичної культури

Ключові питання теми: Зміст програми враховує особливості професійної діяльності педагогічного працівника в умовах запровадження змішаного навчання і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників. Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює: теоретичну і ресурсну методичну складові підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Тема 36. Доматематична підготовка дошкільників

Ключові питання теми: ознайомлення з концептуальними та теоретичними положеннями логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку передбаченими освітнім напрямом «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»; сутність методів виконання логічних операцій в закладах дошкільної освіти в різних вікових групах; проблемно-ігрових технологій логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку;

Тема 37. Термічна та хімічна травма серед дітей: особливості діагностики і надання першої медичної допомоги

Ключові питання теми: В умовах сьогодення всі учасники освітнього процесу є загрозливими до отримання термічної та хімічних опіків. В зв'язку із цим, питання профілактики, діагностики локальних змін,

надання першої медичної допомоги є актуальними.

Тема 38. Сексуальна освіта в умовах інформатизації суспільства

Ключові питання теми: 1 Що являє собою сексуальне здоров'я та сексуальні права людини; 2 Значення культури згоди; 3 Які існують виклики і загрози щодо посягань на статеву свободу та статеву недоторканність, які чатують на людину в інформаційному просторі, та як захиститися від них; 4 Важливість сексуальної освіти; 5 Чи бути сексуальною освітою в Україні?

Тема 39. Практичні рекомендації для успішного впровадження інклюзивного навчання у НУШ.

Ключові питання теми: Інклюзивне навчання вважають альтернативою інтернатній системі. А це означає, що всі учні можуть навчатися в школах за місцем проживання, в загальноосвітніх класах, в яких в разі необхідності їм буде надаватися підтримка як у навчальному процесі, так і з перепланування школи, класів, програм і діяльності з тим, щоб всі учні без виключення навчалися і проводили час разом. Під час мого виступу я поділюся практичним досвідом навчання дитини з ООП в інклюзивному класі початкової школи.

Тема 40. Цікаві прийоми та методи проведення уроків у початкових класах НУШ.

Ключові питання теми: Спікери поділяться практичними фішками, щоденно задіяними у роботі під час освітнього процесу. Тренінг стане у пригоді вчителям початкових класів та тим, хто працює в 5 класі, допоможе створити власний стиль роботи, трансформуючи ідеї колег, а також забезпечить впевненість у власних силах, створюючи власну траєкторію роботи, підвищити кваліфікацію.

Тема 41. Розвиток професійної та особистісної взаємодії зі школярами початкової школи. Методи доступного та професійного викладання матеріалу.

Ключові питання теми: Комунікація, як важливий професійний аспект педагога. Вміння доступно та професійно викладати матеріал. Особливості мови та емоційної експресії. Розвиток професійних компетентностей педагога

Тема 42. Шляхи формування кваліфікованого читача-учня початкової школи в умовах ГПД

Ключові питання теми: Сучасне суспільство все більше усвідомлює небезпеку для майбутнього країни дитячого нечитання. На цьому наголошує Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». Вирішити проблему дитячого зацікавлення книжкою можливо тільки за умов об'єднання зусиль школи, родини, суспільства. На сьогодні саме група подовженого дня має значні дидактичні можливості задля формування кваліфікованого читача.

Тема 43. ГПД. Зацікавлення книжкою. Об'єднання зусиль школи, родини та суспільства.

Ключові питання теми: Сучасне суспільство все більше усвідомлює небезпеку для майбутнього країни дитячого нечитання. На цьому наголошує Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». Вирішити проблему дитячого зацікавлення книжкою можливо тільки за умов об'єднання зусиль школи, родини, суспільства. На сьогодні саме група подовженого дня має значні дидактичні можливості задля формування кваліфікованого читача.

Тема 44. Формування вміння знайомити дитину із книжками, використовуючи розмаїття функціональних типів видань. ГПД

Ключові питання теми: Сучасне суспільство все більше усвідомлює небезпеку для майбутнього країни дитячого нечитання. На цьому наголошує Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». Вирішити проблему дитячого зацікавлення книжкою можливо тільки за умов об'єднання зусиль школи, родини, суспільства. На сьогодні саме група подовженого дня має значні дидактичні можливості задля формування кваліфікованого читача.

Тема 45. Створення ситуації успіху для дітей з ООП у інклюзивному класі.

Ключові питання теми: Створення інклюзивного освітнього середовища, надає кожній дитині можливість отримати якісну та індивідуалізовану освіту, сприяючи розвитку її потенціалу та соціально-емоційного самопочуття. Програма передбачає знайомство педагогів із формами та методами роботи, які сприятимуть розвитку соціальних навичок дитини з ООП, включаючи співпрацю, комунікацію та взаємодію, щоб діти вчилися жити та навчатися разом.

Тема 46. Робота з індивідуальними віковими особливостями учнів початкових класів. Професійна діяльність педагога

Ключові питання теми: В умовах дистанційного та змішаного навчання найбільше труднощів викликає організація та проведення уроків Дизайн і технології. Враховуючи обмеження у часі, важливо створити такий навчальний контент, що забезпечить успішне виконання завдання як в синхронному, так і в асинхронному режимі.

Тема 47. Психолого-педагогічне консультування батьків молодших школярів: причини відставання у навчанні та методи підтримки

Ключові питання теми: Консультування батьків дітей молодшого шкільного віку. Психологічні причини відставання у навчанні. Консультування та рекомендації щодо організації навчального процесу. Неврози дітей. Психолого-педагогічне консультування батьків молодших школярів.

Тема 48. Кластери безпеки молодшого школяра

Ключові питання теми: Молодший шкільний вік - період, коли дитина продовжує активний фізичний, психічний та інтелектуальний розвиток, набуває необхідних знань, умінь та навичок, і саме в цей період вона потребує найбільшої уваги, спілкування і захисту з боку дорослих. Брак життєвого досвіду, необізнаність, беззахисність і невідання діяти в критичних ситуаціях робить дитину уразливою в усіх відношеннях. Завдання вчителя та батьків ознайомити учнів з різними небезпечними ситуаціями, з якими вони можуть зіштовхнутися у сучасних життєвих реаліях, навчити правильно на них реагувати, приймати безпечні рішення.

Тема 49. Від стресу до захисту: Основи безпеки для молодших учнів

Ключові питання теми: Молодший шкільний вік - період, коли дитина продовжує активний фізичний, психічний та інтелектуальний розвиток, набуває необхідних знань, умінь та навичок, і саме в цей період вона потребує найбільшої уваги, спілкування і захисту з боку дорослих. Брак життєвого досвіду, необізнаність, беззахисність і невідання діяти в критичних ситуаціях робить дитину уразливою в усіх відношеннях. Завдання вчителя та батьків ознайомити учнів з різними небезпечними ситуаціями, з якими вони можуть зіштовхнутися у сучасних життєвих реаліях, навчити правильно на них реагувати, приймати безпечні рішення.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Аносов І. П., Елькін М. В., Головкова М. М., Коробченко А. А. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Мелітополь : Видавн. будинок ММД, 2015. 218 с. URL: <https://cutt.ly/OboAZIy>.
2. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ : Вид. дім «Перше вересня», 2016. 144 с. (Бібліотека «Шкільного світу»)
3. Величко Л.П. Інтегративні завдання на основі синхроністичної таблиці / Біологія і хімія в рідній шк. 2017. №5. С. 29-32.
4. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
5. Вознюк О. В., Дубасенюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.
6. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Людина»: навч. методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОП, 2013. 68 с.
7. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
8. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^1>
9. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://bit.ly/3ifCKgF>
10. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
11. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
12. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Постанова КМУ від 04.04.2018 № 237 (зі змінами від 05.07.2024 №796). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF#Text>

13. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
14. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
15. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
16. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
17. Закони екології Коммонера. URL: https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera
18. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnvi-rivnomu/>
19. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
20. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
21. Керівництво з проведення інтерв'їв та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
22. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
23. Компетентнісний підхід: ідеї для реалізації на уроках. URL: <https://bit.ly/3iujpsL>
24. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації І О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. - Київ, 2017. - 36 с. - URL : <https://core.ac.uk/download/pdt7154283886.pdf>
25. Ломакович С.В., Панченков О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11-12. С. 19-23. URL: <http://surl.li/edkle>
26. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
27. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
28. Мариновська О. Інтегральна технологія навчання: від теорії до практики. Початкова освіта. 2011. № 32 (608). С. 3-5.
29. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
30. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
31. Наказ МОНУ № 1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії» від 18 жовтня 2019 р. 2020 р., № 69, Т. 1. С.73.
32. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
33. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
34. Онопрієнко О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 72 с.
35. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Київ: Кондор, 2008. 356 с.

36. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eB>
37. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
38. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
39. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
40. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
41. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
42. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
43. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
44. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
45. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
46. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
47. Редько В. Г. Організація компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrb>
48. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджіоні. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
49. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
50. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 104 с.
51. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
52. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
53. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org/ua/?p=282>.
54. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQrcxT>
55. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
56. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>

57. ТОВТО : Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства // За заг. ред. Наталії Трамбовецької. -Київ, 2017. -53 с.
58. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
59. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
60. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
61. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
62. Фінанси : збірник тестових завдань. І. І. Біломістна. Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. 64 с.
63. Хімич О. П. Розвиток творчих здібностей особистості. Педагогічна майстерня. 2015. № 2. С. 43-47.
64. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
65. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
66. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>
67. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
68. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. Journal of Traumatic Stress, volume 1, pages 445-473.

Додаткова література:

1. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
2. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів І-ІІІ класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.
3. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
4. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
5. Гондарева Г.В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 260-264.
6. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.: Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.
7. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
8. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
9. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
10. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
11. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.

12. Нова українська школа - школа майбутнього: збірник інформаційних та дидактичних матеріалів / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 182 с.
13. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкільця / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVlO0D>
14. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
15. Пішун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
16. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
17. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
18. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
19. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О.І.Пометун. Київ, 2020. 104 с.
20. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
21. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
22. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
23. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>